

SENDİKALARIN ZORUNLU ORGANLARI DIŞINDAKİ ORGANLARININ BAZI İŞÇİ VE İŞVEREN KURULUŞLARINDA DÜZENLENİŞ BİÇİMİ ÜZERİNE

Prof. Dr. İhsan ERKUL*

I- KONUSYA GENEL BİR BAKIŞ

Sendikalar Kanunumuzun 9'uncu maddesinde belirtildiği üzere (f. 1), «sendikaların, sendikaların şubelerinin ve konfederasyonların zorunlu organları genel kurul, yönetim kurulu, denetleme kurulu ve disiplin kuruludur». Sendikalar Kanunu Ek Mad.1'e göre, Sendikalar Kanununda «şubeler için öngörülmüş olan hükümler, bölge şubeleri için de geçerlidir». Bu hususu gözönünde tutarak belirtmek gerekirse demek ki Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu ve Disiplin Kurulu hangi kademedede olursa olsun, işçi veya işveren kuruluşu olup olmadığına bakılmaksızın, bütün Sendikal Kuruluşların zorunlu organları olmaktadır. Organ denince verilen bir görevi, yapılması gereken bir işi yerine getirmekle yükümlü bir veya birkaç kişiden oluşan bir oluşum anlaşıldığına göre, zorunlu organ denince de sendikal kuruluşun amacını (1) gerçekleştirmek için verilecek görevi, yapılması gereken bir işi yerine getirmekle yükümlü, daha kısa bir ifadeyle, kanunen sendikalara öngörülen temel faaliyetleri yapacak kuruluşlar

(*) Anadolu Üniversitesi İ.İ.B.F. Öğretim Üyesi.

(1) Sendikalar Kanunumuzun sendikayı tanımlayan 2'nci maddesinden (f.10) sendikal kuruluşların amacının işçilerin veya işverenlerin çalışma ilişkilerinde, ortak ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek olduğunu kolaylıkla söyleyebiliriz.

anlaşılması lazım gelir. Sendikal kuruluşlar temel faaliyetlerini yukarıda sayılan zorunlu organları vasıtasıyla yaparken, bu organları bir rahatlığa kavuşturabilmek için acaba yan faaliyetlerini zorunlu organlar dışında kurabilecekleri diğer bazı organlar vasıtasıyla yapamazlar mı? Bu sorunun cevabını yine Sendikalar Kanunumuzun 9'uncu maddesinde (f.2 c.2) bulabiliriz. Zira anılan fıkra «sendika ve konfederasyonlar ihtiyaca göre başka organlar da kurabilirler» demek suretiyle bu yolu açık bırakmış bulunmaktadır. Kanunumuzun bu ifade şekline göre öncelikle belirtelim ki zorunlu organlar dışında bu fıkraya göre başka organlar kurabilme hakkı bütün sendikal kuruluşlara değil sadece bunlardan fıkrada açıkça gösterilen «sendika ve konfederasyonlara» açık bırakılmış bir yoldur.

Sendika ve Konfederasyonların 9'uncu maddenin 2'nci fıkrasında öngör­düğü gibi zorunlu organlar dışında bir organ kurabilmeleri ihtiyaç durumuna bağ­landığı cihetle, şüphesiz yan hizmetler için böyle bir organ kurulmasına ihtiyaç varsa o zaman bu gibi organları kurabileceklerdir. Bunun için mutlaka bir genel kurul kararı gerekir. Bu kararda organın ne olduğu belirtilmeli, bu husus organın görev, yetki ve sorumlulukları ile birlikte Ana Tüzük'de yer almalıdır. Genel Kurul'da bu gibi organların görev, yetki ve sorumlulukları ilke itibariyle serbestçe tespit olunabilir. İlke itibariyle dedik zira Kanunumuz «bu organlara zorunlu organların görev, yetki ve sorumlulukları devredilemez» hükmünü de taşımaktadır (Mad. 9 f.2 c.2). Bu bakımdan bunlara ancak zorunlu organlara verilen görev, yetki ve sorumluluklar dışında görev, yetki ve sorumluluklar verilebileceği unutulmamalıdır. Bu gibi organlar kuruluşun yapısındaki boşlukları doldurmakta büyük yardımı olan istişari nitelikte çalışmalar yaparlar. Karar mercii şüphesiz zorunlu organlardır. Bu organlarda görev alacak kimselerin ilke itibariyle sendika veya konfederasyon üyesi olması veya tüzel kişi bir işvereni temsil etmesi gerekir. Bu gibi görevlere seçimle gelinir. Üyelerin bu organlara ne suretle seçileceği, organların asıl ve yedek üye sayısının kuruluş tüzüklerinde gösterilmesi icap eder. İşçi kuruluşlarının bu gibi organlarına seçilebilmek için nitelik bakımından 18 yaşını doldurmuş ve esas itibariyle Kanunumuzun 5'inci maddesinde aranan şartları taşımış bulunması gerekir. İşveren kuruluşu organlarında görev olacak kişiler veya tüzel kişiliği temsilen işveren sıfatı ile bu organlarda bulunacaklarda da çalışma süresine ilişkin husus hariç diğer bütün hususların bulunması yerinde olur. Bu gibi organlara seçilenlerin ilgili mercilere bildirilmesi ve gazete ilanı ile seçim sonuçlarının duyurul-

ması lazım gelir. Genel hükümler dışında görevlerinin sona erme biçimi hakkında da Kanunumuzda bazı hükümler bulunmaktadır (2).

Konuya ilişkin bu genel hususlara değindikten sonra şimdi de uygulamaya bir göz atarak Türkiye'de bazı işçi ve işveren kuruluşlarının Ana Tüzük'lerinde bu konularda hangi organların kurulduğunu ve bunların ne gibi görev, yetki ve sorumluluklarının bulunduğunu görelim.

II- KONUNUN BAZI İŞÇİ VE İŞVEREN KURULUŞLARINDA DÜZENLE- NİŞ BİÇİMİ

1. BAZI İŞÇİ KURULUŞLARINDA KURULMUŞ GÖRÜLEN ZORUN- LU ORGANLAR DIŞINDAKİ ORGANLAR VE GÖREVLERİ

A) Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonunda (TÜRK-İŞ) Zo- runlu Organlar Dışında Kurulan Organlar ve Görevleri

Yukarda belirtildiği üzere Sendikal Kuruluşlar Ana Tüzüklerinde gösterilmek şartıyla zorunlu organlar dışında organlar kurabilirler. Bu organlara üyelerin ne suretle seçileceği, asıl ve yedek üye sayıları, görev ve yetkilerinin de yine Ana Tüzüklerde gösterilmesi gerekir. Bu nedenle TÜRK-İŞ'in 11-17 Aralık 1989 tarihinde yapılan 15'inci Genel Kurul'unda değiştirilerek kabul edilen Ana Tüzüğü ele alınmış, yapılan incelemede TÜRK-İŞ'in zorunlu organlar dışında **Başkanlar Kurulu** adı ile bir organ kurduğu görülmüştür (Mad.6/B).

Başkanlar Kurulu üye sendikaların genel başkanlarından oluşmaktadır. Genel Başkanı TÜRK-İŞ Yönetim Kurulunda görev almış sendikalar, Başkanlar Kurulunda tüzükleri gereği başkana vekâlet eden üyesince temsil edilirler. Ancak 50.000'den fazla üyesi bulunan sendikaların bu kurulda sendika başkanı dışında bir yönetim kurulu üyesi daha bulundurma hakkı vardır. Bu ikinci üye, ilgili sendikanın yönetim kurulunca tespit edilir. Başkanlar Kurulu üyesinin, Genel Başkanı veya temsilcisi bulunduğu sendikadaki görevinin son bulması halinde yerine seçilen yönetici TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu toplantısına üye sıfatı ile katılır. Başkanlar Kuruluna, Genel Başkan veya görevlendireceği yönetim kurulu üyelerinden birisi başkanlık eder.

(2) Bu konularda fazla bilgi almak için bkz.: İhsan ERKUL, **2821 Sayılı Sendikalar Kanunu ve Uygulaması**, Eskişehir, 1991, s. 141-151.
Chicago, 1973, s. 86; Alan Walter STEISS, *Public Budgeting and Management*,

Başkanlar Kurulu üç ayda bir yönetim kurulunun çağırısı üzerine toplanır. Bu toplantıya TÜRK-İŞ Yönetim Kurulunun tümü üye olarak iştirak eder. Ayrıca, Başkanlar Kurulu üyelerinin ekseriyetinin müracaatı ile Yönetim Kurulu Başkanlar Kurulunu toplantıya çağırır (Mad. 17 f.1,2).

Başkanlar Kurulunun görev ve yetkileri de Ana Tüzüğün aynı maddesinde şöyle gösterilmiş bulunmaktadır:

i. Üye sendikaların sorunlarını dile getirmek ve bu konularda Yönetim Kuruluna önerilerde bulunmak.

ii. Kurulların çalışmaları hakkında bilgi alarak çalışmalarını daha rasyonel hale getirmek için önerilerde bulunmak.

iii. Çalışma hayatını ilgilendiren yasa, tasarı ve diğer mevzuat üzerinde görüşlerini ortaya koymak.

iv. Konfederasyonun iç ve dış genel politikasını inceleyerek tartışmak, görüş ve önerilerini tesbit ederek yönetim kuruluna sunmak ve açıklamak.

v. Teşkilâtın ortak konuları hakkında üye kuruluşlar arasında dengeyi sağlayıcı önerilerde bulunmak.

vi. Yönetim Kurulunca hazırlanan iç yönetmelikleri onaylamak.

vii. Üyeliğe müracaat eden sendikalar hakkında Yönetim Kuruluna görüş bildirmek.

viii. Yönetim Kuruluna, Tüzüğün 12'nci maddesinde belirtilen yetki ve görevlerini kullanmasında görüş ve önerilerde bulunmak.

ix. Eğitim, teşkilâtlandırma ve mali politikanın tesbitinde görüş ve önerilerde bulunmak. Münferit ve merkezi eğitim programını yönetim kurulu ile müştereken tanzim etmek.

Görüldüğü üzere TÜRK-İŞ'te Başkanlar Kurulu seçimle gelmiş üyelere oluşan, görev ve yetkilerinin ne olduğu Ana Tüzük'te açıkça belirtilen, istisnai mahiyette bulunan, Sendikalar Kanunumuzun zorunlu organlar dışında kurulacak organlarda aradığı yukarıda belirtilen bütün şartları gerçekten taşıyan bir organdır.

B) Türkiye, Yol, Yapı, İnşaat İşçileri Sendikasında (YOL-İŞ) Zorunlu Organlar Dışında Kurulan Organlar ve Görevleri

YOL-İŞ Sendikasının 13-15 Ekim 1989 tarihleri arasında yapılan 3'üncü Olağan Genel Kurulunda kabul edilen tüzüğün 12'nci maddede-

sinde sendika ve şube zorunlu organları belirtildikten sonra Sendika İstişare Organı denilerek **Başkanlar Kurulu**, Sendika Yardımcı Organları denilerek de **Bölge Temsilcilikleri** gösterilmiştir.

Sendikanın istişare organı olarak belirtilen **Başkanlar Kurulu** Sendika Şube Başkanları ile Sendika Yönetim Kurulu'ndan oluşmaktadır. Kurula Sendika Genel Başkanı veya görevlendirdiği Sendika Genel Başkan Yardımcısı Başkanlık eder. Sendika Başkanlar Kurulu, en geç dört ayda bir Sendika Yönetim Kurulu'nun çağrısı üzerine toplanır. Sendika Yönetim Kurulu'nca lüzum görülmesi halinde de kurul olağanüstü toplanır (Mad.25 f.1,2).

Sendika Başkanlar Kurulunun görev ve yetkileri şöyle gösterilmiş bulunmaktadır (Mad.25 f.3):

i. Şubelerin yerel sorunlarını dile getirmek ve bu konuda yetkili kurullara tavsiyelerde bulunmak.

ii. Toplu iş sözleşmesinin düzenlenmesi ve uygulanması hakkındaki görüşlerini bildirmek.

iii. Kurulların çalışmaları hakkında bilgi alarak, çalışmaları daha rasyonel bir hale getirmek için tavsiyelerde bulunmak.

iv. Çalışma hayatını ilgilendiren yasa, tasarı ve diğer mevzuat üzerinde görüşlerini ortaya koymak.

v. Sendikanın hayatiyetiyle ilgili konularda görüşlerini açıklamak.

vi. Sendikanın genel çalışmaları hakkında istişarede bulunarak görüşlerini açıklamak.

vii. Şube ilişkileri ve ortak konuları hakkında şubeler arası dengeyi sağlayacak önerilerde bulunmak.

viii. Başkanlar Kurulu toplantısından önce, Sendika Denetleme Kurulu tarafından ara denetimlere ilişkin raporlar Kurul'a sunulur. Bunları görüşmek.

Sendika Başkanlar Kurulun'ca belirlenecek ortak görüşlerin değerlendirilme yeri Yönetim Kurulu'dur. Yönetim Kurulunca yapılan değerlendirme müteakip Başkanlar Kurulu toplantısında açıklanır (Mad. 25 f.son).

YOL-İŞ'de Başkanlar Kurulu görüldüğü üzere seçimle gelen üyelere görev ve yetkileri Ana Tüzük'de belirtilen, istişari mahiyetteki karar ve görüşleri Sendika Yönetim Kurulu'nda değerlendirilir.

rilen, Sendikalar Kanunumuzun zorunlu organlar dışında kurulacak organlarda aradığı yukarda belirtilen bütün şartları gerçekten taşıyan bir sendika organıdır. Hemen hemen bütün işçi sendikalarının Ana Tüzük'lerinde aynı oluşum, aynı görev ve yetkilerle çalışan böyle bir kurulun olduğu görülür. Bu nedenle bu kurulların hepsini YOL-İŞ'de olduğu gibi, Kanunumuzun 9'uncu maddesinin 2'nci fıkrasında ihtiyaca göre kurulabilmesi öngörülen zorunlu organlar dışında kurulan bir organ olarak niteleyebiliriz.

Tüzük'de Sendika Yardımcı Organı olarak belirtilen **Bölge Temsilciliklerine** gelince, bu konuda Tüzük'de oluşum bakımından mevcut tek hüküm, «Sendika Yönetim Kurulu'nca, Sendika Genel Kurulu'nca belirlenen kadro içinde kalmak kaydı ile uygun görülen mahallerde ve lüzumu kadar bölge temsilciliği kurulur» hükmüdür (Mad.38 f.1). Bunların görev ve yetkilerinin ne olacağı konusunda da aynı maddenin 2'nci fıkrasında «bölge temsilciliklerinin, çalışma esasları ve görevleri Yönetim Kurulu tarafından düzenlenecek bir yönetmelikte belirlenir» hükmü getirilmiş bulunmaktadır.

Belirtilen oluşum, çalışma ve görevlendirme biçimiyle Sendika'nın Bölge Temsilciliklerinin yukarda değinilen şartları taşımadıkları için bunların Kanunumuzun 9'uncu maddesinin 2'nci fıkrasına göre zorunlu organlar dışında kurulabilmesi öngörülen organlardan biri olarak kabulüne kanımızca imkân bulunmamaktadır. Bu nedenle tüzükte Sendika Yardımcı Organları olarak ifade edilen Bölge Temsilcilikleri'ni sendikanın idari organizasyonu içinde yer alması tüzükte her zaman mümkün olan idari yapı ile ilgili bir idari teşkilat birimi olarak kabul etmek gerekir.

Bölge Temsilciliklerini aynen bu ifadeyle hemen hemen bütün diğer işçi sendikalarının Ana Tüzüklerinde de görmek mümkündür. Buna ilâveten tüzüklerde «Temsilciler Kurulu» (TÜRK-METAL, Mad. 14, BELEDİYE-İŞ, Mad.12) veya «sendika Merkez Genel Kurulu'nca görevleri de belirtilerek kararlaştırılacak organlar» (TÜRK HARB-İŞ Mad.15) gibi değişik ifadelerle daha bazı kuruluşlara da yer verildiği görülür. Bunların hepsinin oluşum şekilleri ile görevlendirilme şekilleri de yukarda YOL-İŞ dolayısıyla değinilen hususlara benzerliği dolayısıyla kısaca söylemek gerekirse, bu şartlar altında sendikaların tüzüklerinde zorunlu organlar dışında gösterilen Başkanlar Kurulu hariç bütün diğer organların Sendikalar Kanunumuzun 9'uncu maddesinin 2'nci fıkrasına göre kurulan organlar olarak kabulüne kanımızca imkân bulunmamaktadır.

2. BAZI İŞVEREN KURULUŞLARINDA KURULMUŞ GÖRÜLEN ZORUNLU ORGANLAR DIŞINDAKİ ORGANLAR VE GÖREVLERİ

A) Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonunda (MESS) Zorunlu Organlar Dışında Kurulan Organlar ve Görevleri

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonunun (MESS) 8 Eylül 1983 günü toplanan Olağanüstü Genel Kurulunca kabul edilen Konfederasyon Ana Tüzük'ünün 9'uncu maddesinde Zorunlu Organlar dışında, Diğer Kurullar denilerek **Yürütme Komitesi, Konfederasyon ve Üye Sendikalar Yönetim Kurulları Müsterek Heyeti ve Genel Sekreterler Koordinasyon Kurulu'nun** yer aldığı görülür.

Yürütme Komitesi, Yönetim Kurulu Başkanı, iki Başkanvekili ve Yönetim Kurulunun kendi üyeleri arasından görevlendireceği dört üyeden oluşmaktadır. Yürütme Komitesinin Başkanı Yönetim Kurulu Başkanıdır. Yürütme Komitesince aynı sendikadan ikiden fazla üye katılmamaktadır (Tüzük Mad.30).

Yürütme Komitesi, Yönetim Kurulunun Sendikalar Kanununun 16'ncı maddesi 1'inci bendi gereğince yetki verdiği hal ve konularda temsilen görev yapar. Ancak Yönetim Kurulunun Ana Tüzük'ün 22'nci maddesinde gösterilen görevlerden bir kısmı için Yürütme Komitesine görev veremeyeceği de yine Ana Tüzük'de belirtilmiştir (Mad.31 f.1,2). Yürütme Komitesi icraatının Yönetim Kurulunun ilk toplantısına sunulması gerekmektedir (Mad.31 f.3). Yürütme Komitesi Başkan veya Genel Sekreterin çağrısı üzerine en geç ayda bir defa üyelerin salt çoğunluğu ile toplanır. Gündemdeki maddeleri görüşüp karara bağlar (Mad.32 f.1).

Görüldüğü üzere Yürütme Komitesi seçimle gelen kişilerden oluşan konfederasyonun bir istişare organıdır. Görev ve yetkilerinin neleri kapsayabileceği de konfederasyon Ana Tüzük'ünde gösterilmiştir. Bu nedenlerle Sendikalar Kanunumuzun 9'uncu maddesinin 2'nci fıkrasına göre kurulabilmesi öngörülen zorunlu organlar dışındaki organlarda bulunması gerekli bütün şartları taşıdığı için Yürütme Komitesi'ni Kanunumuzun öngördüğü anılan organlardan biri olarak kabul etmek gerekir.

Konfederasyon ve Üye Sendikalar Yönetim Kurulları Müsterek Heyeti, Konfederasyon Yönetim Kurulu üyeleri ile Üye Sendikalar Yönetim Kurulu Üyelerinden oluşur. Konfederasyon Yönetim Kurulu Eski Başkanları da Heyet toplantılarına davet edilirler. Müsterek He-

yetin Başkanı Konfederasyon Yönetim Kurulu Başkanıdır. Müşterek Heyet yılda en az bir defa ve Başkanının çağrısı üzerine toplanır (Tüzük Mad.33). Tüzüğün 34'üncü maddesine göre Müşterek Heyet bir danışma organı olup, kararları istişari niteliktedir ve görevi Konfederasyon Yönetim Kurulunca istenilen konuları veya çalışma hayatını ilgilendiren sair hususları müzakere etmek ve Yönetim Kuruluna görüş bildirmek ve tekliflerde bulunmaktır.

Belirtilen oluşum şekli ve çalışma biçimiyle Konfederasyon ve Üye Sendikalar Yönetim Kurulları Müşterek Heyeti'ni de Kanunumuzda öngörülen zorunlu organlar dışında kurulan bir organ olarak kabul edilebileceği de söylenebilir.

Genel Sekreterler Koordinasyon Kurulu, üye işveren sendikalarının çalışmalarını ahenkleştirmek, Konfederasyon ile üye sendikalar arasındaki işbirliğini gerçekleştirmek amacı ile Konfederasyon Genel Sekreterinin başkanlığında, Üye Sendikalar Genel Sekreterlerinden meydana gelir. Kurul, Başkanın çağrısı üzerine toplanır ve teknik idari konularda istişari nitelikte kararlar alır (Mad.35).

Genel Sekreterler Koordinasyon Kurulu Kanunumuzun zorunlu organlar dışında kurulacak organlarda aradığı yukarıda belirtilen bütün şartları taşıyan bir kurul olarak görülmediği cihetle bu kurulu Kanunumuzun 9'uncu maddesinin 2'nci fıkrasına uygun olarak kurulmuş bir kurul olarak kabule kanımızca imkân bulunmamaktadır.

B) Türkiye Metal Sanayicileri Sendikasında (MESS) Zorunlu Organlar Dışında Kurulan Organlar ve Görevleri

Türkiye Metal Sanayicileri Sendikasının (MESS) 27 Eylül 1983 tarihinde yapılan 27'nci Olağanüstü Genel Kurul Toplantısında kabul edilen Ana Tüzüğün 12'nci maddesinde Organlar ve Teşkilât başlığı altında zorunlu organlar belirtildikten sonra **Diğer Kurullar ve Teşkilât** denilerek **Yüksek Danışma Kurulu, Yürütme Komitesi, Temsilcilik, Genel Sekreterlik, Bürolar** gösterilmiş bulunmaktadır.

Yüksek Danışma Kurulu, Yönetim Kurulu tarafından ilk toplantısında, sendika üyeleri arasından seçilen en çok elli üye ile, Sendikanın Fahri Üyeleri, Eski Yönetim Kurulu Başkanları, bir önceki ve mevcut Yönetim Kurulu Üyeleri ve İl Temsilciler Kurulu Başkanlarından oluşur. Yönetim Kurulu Başkanı Yüksek Danışma Kurulu toplantılarına Başkanlık yapar (Tüzük Mad.31). Yüksek Danışma Kurulu Sendikanın en yüksek danışma organıdır. Kararları istişari niteliktedir (Mad.32 f.1,2). Görevleri şöyle gösterilmiştir (Mad.32 f.son):

i. Sendikanın genel gidişini ve sorunlarını gözden geçirmek ve uzun vadeli tedbirlere ışık tutmak.

ii. Sendikanın amaçlarına en uygun biçimde ulaşabilmesi için hazırlanacak stratejileri değerlendirmek ve Yönetim Kurulu'na tavsiyelerde bulunmak.

iii. Sendika çalışmalarını amaçlara uygunluk ve sonuç almadaki etkinlikler bakımından değerlendirmek ve gerekli tedbirleri tavsiye etmek.

Kurul, yılda en az bir defa Yönetim Kurulu Başkanının çağrısı ile toplanır. Toplantıların yeri, zamanı ve gündemi, çok acele ve istisnai durumlar dışında, en geç bir hafta önce üyelere duyurulur. Kurul, toplantıya katılan üyelere teşekkül etmiş sayılır (Mad.34).

Yürütme Komitesi, Yönetim Kurulu Başkanı ve Yönetim Kurulu'nun kendi üyeleri arasında görevlendireceği iki üyeden oluşur. Başkan Yönetim Kurulu Başkanıdır. Görev süresi bir yıldır (Mad.35). Yürütme Komitesi, Yönetim Kurulu'nun gerekli gördüğü hal ve konularda vereceği görevleri yapar. Yürütme Komitesinin icraatı, Yönetim Kurulu'nun ilk toplantısında bilgiye sunulur (Mad.36). Yürütme Komitesi Başkanın çağrısı üzerine toplanır. Gündemdeki maddeleri görüşüp karara bağlar (Mad.37).

Temsilcilikler yönetim kurulunun gerekli gördüğü hallerde ve yerlerde kurulur veya kurulmuş bulunanlar kaldırılır. Yönetim kurulunun verdiği görevleri yaparlar (Mad.38,39).

Genel Sekreter sendikanın en üst düzeyde görevlisidir. Sendika faaliyetlerini mevzuat, Ana Tüzük, Yönetmelikler ve organlarca alınan kararlar çerçevesinde yürütür ve Yönetim Kurulu'nca verilen yetki çerçevesinde sendikayı temsil eder. Genel Sekreter Yönetim Kurulu'na karşı sorumludur. Genel Sekreter, Genel Kurul, Yönetim Kurulu ve diğer organ toplantılarına katılır, ancak oy kullanamazlar (Mad. 40).

Bürolar konusunda sendika tüzüğünün 41'inci maddesinde «sendika amaçlarını gerçekleştirmek, faaliyet ve teşebbüslerini yürütmek için, Yönetim Kurulu'nun kararı ile Genel Sekretere bağlı gereği kadar bölüm ve büro kurulabilir. Bölümlerin ve büroların yönetim ve denetim usulleri yönetmeliklerle düzenlenir» şeklinde bir hüküm bulunmaktadır.

MESS Ana tüzüğünün 12'nci maddesinde Diğer Kurullar ve Teşkilat Başkanı altında gösterilen oluşumların bir kısmının yukarıda belirtilen nitelikleri ile konumuzla ilgili olmayan doğrudan doğruya idari teşkilâtla ilgili birimler olduğu açıktır (Temsilcilik, Genel Sekreterlik, Bürolar gibi). Zaten tüzükteki Teşkilât başlığı da bunu göstermektedir. Diğer iki oluşuma gelince, bunlardan **Yüksek Danışma Kurulu** yukarıda belirtilen hususların tümünü içermediği için bu Kurul'u da Kanunumuzun 9'uncu maddesinde (f.2) zorunlu organlar dışında kurulabilmesi öngörülen organlar arasında görmek kanımızca mümkün değildir. **Yürütme Komitesi** ise yukarıda topluca değinilen konulara ilişkin belirtilen bütün hususları kapsıyor gibi görünmekte ise de görevinin tüzükte açıkça belirtilmeyip «Yürütme Komitesi, Yönetim Kurulu'nun gerekli gördüğü hal ve konularda vereceği görevleri yapar» denilmesini bir eksiklik olarak kabul etmek gerekir. Bununla beraber Yönetim Kurulu Zorunlu Organların görev, yetki ve sorumluluklarını bu Komiteye devreder biçimde bir görevlendirme yapmaktan kaçınacak olursa, o zaman bu Komiteyi Sendikalar Kanunumuzun 9'uncu maddesinin 2'nci fıkrasında zorunlu organlar dışında kurulabilmesi öngörülen işveren kuruluşu organlarından biri olarak kanımızca kabul etmek mümkün olabilecektir.